

Kjøbenhavns Universitets

År bog

for 1838.

Udgivet af

Hannibal Peter Selmer,

Chef for Sekretariatet under den kongelige Direktion
for Universitetet og de lærde Skoler.

Kjøbenhavn.

Trykt paa den Gyldendalske Boghandlings Forlag
hos J. D. Qvist, Bog- og Bodestrykker.

Lund, hos C. V. K. Gleerup. Christiania, hos J. Dahl.

Josephson's Handwritten

Handwritten

for 1838

Handwritten

Handwritten

Handwritten

Handwritten

Handwritten

Handwritten

Handwritten

Ved at overgive Publikum nærværende anden Aargang af „Universitetets Aarbog“, finder Udg. sig i flere Henseender foranlediget til med et Par Ord at omtale et nylig udkommet Skrift, hvis Indhold drejer sig om samme Gjenstand som Aarbogen, nemlig den sidst fratraadte Rectors Prof. Clausens „Historiske Fremstilling af Kjøbenhavns Universitets Virksomhed i Rektoratet fra Juni 1837 til November 1838.“

Naar Forfatteren i Forordene ytrer, at han herved har gjort det første Skridt til Opfyldelsen af det allerede i længere Tid og ved forskjellige Lejligheder af Universitetets Professorer yttrede Ønske, at en aarlig Beretning maatte blive afslagt om den akademiske Virksomhed, da kan dette ikke andet end forekomme noget besynderligt for nærværende Udgiver, der, i hvor langt han end er fra at nære den Tanke, at hans aarlige Beretninger skulde have gjort en historisk Fremstilling af den akademiske Virksomhed overflødig, og ihvor meget han af Hjertet glæder sig over det sjeldne Held der bliver Universitetet til Del af en dobbelt hinanden krydsende Beretning, dog altid har troet, at den Fortjeneste at have gjort det første Skridt i denne Henseende tilkommer ham idetmindste mere end Professor Clausen. I flere Aar har han i „Akademiske Tidender“ leveret aarlige Beretninger, der indeholde ikke faa Materialier til Universitetets Historie, som i Fuldstændighed neppe ville findes at staae tilbage for de i Prof. Clausens Skrift meddelte, og han har nu i „Universitetets Aarbog“ givet disse en mere sammentrængt og afrundet Form, der i egentlig Forstand kan siges at være en aarlig Beretning, hvilken, ligesom den herved fremkommer anden Gang, er bestemt til at gjentages ved aarlige Fortsættelser.

Undertegnede maa altsaa fremdeles vedblive sin Formening, at det er ham der i denne Henseende har gjort det første Skridt, hvorledes end iøvrigt en Sammenligning mellem begge Beretninger vil falde ud. Herom tilkommer naturligvis ikke Udgiveren nogen Dom. Men han kan dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at idetmindste de ydre Betingelser synes at være heldigere for det af ham, end for det af Prof. Clausen udgivne Skrift. Thi at for det første den fratrædende Rectors Beretning skulde blive regelmæssigen fulgt af lignende i Fremtiden, er i sig selv ikke rimeligt, da saa mange forskellige Mænd som Aar efter Aar beklæde

Rektoratet, ikke kunne antages stedse at være bejælede af den samme Interesse for Sagen som Prof. Clausen. Aarets Rektor kan heller ikke have saa let Udgang til mange af de nødvendige Kilder, som nærværende Udgiver af Aarbogen ifølge sin Embedsfilling har, og heraf bærer det Clausenske Skrift paa flere Steder Spor. Endelig er det en mindre heldig Omstændighed for den fratrædende Rektors Beretning, at denne kommer til at omfatte et uregelmæssigt Tidsrum istedetfor det borgerlige Aar, der naturligvis passer bedst for aarlige Beretninger. Men at saa kort et Tidsrum som et Aar sjelden eller aldrig vil egne sig for en egentlig historisk Fremstilling, derpaa afgiver Prof. Clausens Skrift udentviol det bedste Bevis, thi uagtet han i denne Henseende har haft en dobbelt Fordel fremfor hans Efterfølgere, idet dels hans Rektorat har været i 5 Maaneder over et Aar, hvilket ellers ikke er skeet eller vil skee, dels særdeles vigtige Begivenheder for Universitetet i dette Rektorat ere indtrufne, kan dog den af ham leverede historiske Fremstilling ikke betragtes anderledes end som et Brudstykke, selv med Hensyn til den vigtigste af de Begivenheder han har omtalt, nemlig Forandringerne i Universitetets administrative Forholde, hvilke for den halve Del vare foregaaede i et tidligere Rektorat, og desuden staae i saa nøje Sammenhæng med den ligeledes tidligere foretagne gennemgribende Undersøgelse og Ordning af Universitetets økonomiske Anliggender, at en fuldstændig historisk Fremstilling nødvendig havde maattet omfatte baade et længere Tidsrum og langt flere Gjenstande.

Hvad nu selve den historiske Fremstilling angaaer, da er denne for en stor Del at betragte som et Indlæg i Sagen fra den ene af de i denne interesserede Parter. Da nemlig Konsistoriet i det Tidsrum som Skriftet omfatter blev fritaget for den Pligt, eller, som Forf. vel hellere vilde have det udtrykt, mistede den Ret, at have den væsentlige Andel i Administrationen af Universitetets Jordegods og Kapitalformue, som hidtil havde været Samme overdraget, optages omtrent en Fjerdedel af Skriftet af de denne Begivenhed forudgaaende og efterfølgende Forhandlinger, idet Forf., der sees at have taget en levende Andel i disse, udførligen meddeler de af Konsistorium og den af Dette nedsatte Kommitté fremsatte og udviklede Grunde for Konsistoriets (og Forf.'s) Anskuelse, at den omhandlede Forandring ikke vilde være til Universitetets Gavn. De Grunde der tale for den modsatte Anskuelse, og som bevægede Universitetsdirektionen til at bewirke Forandringen imod Konsistorii Majoritetens Dnske, kunde Forf. ikke meddele med den samme Udførlighed. Men det er heraf en Selvfølge, at enhver skjønsom Læser vil opsætte sin Dom i Sagen indtil han er i Besiddelse af de fuldstændige Præmisseser.

Det er ikke her Stedet at forsøge en udførlig Gjendrivelse af Forf.'s Argumenter, forsaavidt en saadan Skulde behøves. Thi udentviol ville enkelte Bink være tilstrækkelige til idetmindste at gjøre Læseren end mere tilbøjelig til at suspendere sin Dom.

Fra de ældste Tider havde det akademiske Senat været den Autoritet som Hovedbestyrelsen af Universitetets økonomiske Anliggender tilkom, en „Grundsæt-

ning som ved alle Lejligheder var bleven erkjendt", en „Ret som ved alle Fundatser og ved disses seneste Bekræftelser var bleven Universitetet sikket." Hvorledes havde nu Professorene udøvet denne Ret til at administrere Godset og Formuen til Universitetets Gavn? de havde udstykket det hele Gods imellem sig saaledes at Enhver tog sin Part af Gods og Tiender (Corpus), hvilken han da gjorde sig saa nyttig som han bedst vidste og kunde. Om denne Indretning hedder det i Konferentsraad Engelstofts „Efterretninger om Universitetet" osv. S. 43: „Naar og hvorledes denne Forandring skete, er endnu ikke tilstrækkelig oplyst. Den findes ikke at være bleven autoriseret ved nogen Lovgivning, synes derfor at være en af Professorene selv i den første Halvdel af det 17de Aarhundrede vedtaget Indretning. Da Universitetets Kvæstur- og Regnskabsvæsen fra Begyndelsen af havde mange Ufuldkommenheder, saa kan dette ogsaa have bidraget til at alle troede at finde sig bedst tjente, naar Enhver fik sit Eget at bestyre og gjøre sig nyttigt." Paa denne Maade havde altsaa Professorene i omtrent to Aarhundreder — thi først i 1831 blev det sidste Corpus inddraget — i egentligste Forstand betragtet Godset som Universitetets Ejendom, og egenmægtigen vedtaget en saadan Bestyrelse deraf som i alle Henseender mindst svarede enten til selve Godsets, eller til Universitetets Tarv betragtet som videnskabelig Anstalt; thi naar Forf. selv indrømmer, at Indsigt i Godsadministration hos Pluraliteten af Konsistoriets Medlemmer ikke kan findes, saa maatte en Indretning hvorefter alle Professorene bleve Godsadministratorer, og hvorved derhos Godset blev administreret i mange forskellige Stumper istedetfor som et samlet Helt, upaatvilelig være den allersletteste og hensigtsfridigste af alle Administrationsmaader; naar en væsentlig Andel i Administrationen, selv indskrænket til enkelte, isørigt til en saadan Forretning duedige, Profesorer, dog maa erkjendes at medføre et Tab for Videnskaben, saa maatte hin ældre Indretning nødvendigen bewirke det største og uforholdsmæssigste Tab for Universitetet ogsaa i denne Henseende. Hvor finder man nu heri Spor til den store Interesse for Universitetets Vel der maa forudsættes til alle Tider at ville findes hos Universitetets Profesorer, og som skulde indeholde den væsentligste Garanti for at dets Formue stedse blev administreret paa den bedste og hensigtsmæssigste Maade, naar Administrationen for en væsentlig Del forblev hos Konsistorium? er det ikke aabenbart, at lige det Modsatte har fundet Sted? og maa man ikke nødvendigvis ledes til højliggen at beklage, at Universitetet ikke for længe siden har haft en saa dngtig og kraftig Overbestyrelse der havde forstaaet, ved at befrie Professorene fra en dem selv byrdefuld, for Universitetet uheldbringende, Administration, at forebygge et ubodeligt Tab for Videnskaberne, og bringe Universitetet til et ganske andet Punkt end det hvorpaa det nu befinder sig?

Efterat endelig den omtalte fordærvelige Indretning i Aaret 1796 var bestemt at skulle ophøre, — hvilket ingenlunde udgik fra Professorene, men især fra den daværende Patron Hertugen af Augustenborg, se Univ. Ann. 1810 II. 58, ligesom ikkun en eneste af Professorene frivilligen afstod sit Corpus, da de øvrige

alle beholdt dem til deres Død eller Afgang fra Universitetet — begyndte Professorene da, ifølge deres Privilegier, at bestyre det samlede Gods og Formue, hvori ikke skete nogen Forandring derved at Overbestyrelsen ved Universitetsdirektionens Drettelse i 1805 erholdt en forandret Form. Var nu denne Bestyrelse saaledes til Gavn for Universitetet, at det derved forvoldte Tab for Videnskaberne ikke ved Siden deraf fortjente at komme i Betragtning? herpaa maa tjene til Svar, at Administrationen var i højeste Grad slet og medførte det sørgeligste Resultat. Ikke alene at væsentlige Fejl bleve begaaede, at, for blot at nævne et Par Exempler, Universitetets Gaarde bleve afhændede i Arvesæfte mod Kjøbesummer der ikke svarede til Værdien, at disse Kjøbesummer, der jo aabenbar repræsenterede en Kapitalformue, bleve betragtede og forbrugte som andre løbende Indtægter, altsaa Kapitalerne fortærede — ej at tale om de, paa samme Tid som man eftergav en Fjerdedel af Afgifterne, betydeligen opløbne Restancer, hvilke Prof. Bang i saa Aar har faaet for største Delen inddrevne —; men derhos var, uagtet flere Arbejdere efterhaanden bleve ansatte, Bogføringen saa usuldfkommen, at man aldeles ikke vidste, hvorledes Universitetets Status var, hvilket ene kan gjøre det forklarligt og undskyldeligt, at man ikke langt tidligere greb til kraftige Midler for at raade Bod paa den slette økonomiske Forfatning. Regnskaberne vare siden 1825 ikke deciderede, end ikke Antegnelserne besvarede, og mange Konti i Hovedbøgerne fandtes aldeles uafsluttede. Den ifølge Forordningen 5te Jan. 1813 nødvendige Dmskrivning af Kapitalerne blev endelig i Aarene 1823 og 24 foretaget, men efter saa fejlagtige Principer, at det Hele senere maatte gjøres om, hvorved det da befandtes, at netop Legaterne, for hvilke Dmsorgen saa ofte er lagt Professorene paa Hjerte, vare forurettede for et Beløb af i det Hele omtrent 20000 Rbd.; ja enkelte Legater, uagtet de virkelig endnu eksisterede, vare aldeles forsvundne af Bøgerne*). At det Tidsrum før og efter Pengesforandringen var farefuldt og vanskeligt, kan vel være rigtigt; men dersom der virkelig hos Professorene „nødvendigvis maa findes Evner og Kundskaber af hvilke den økonomiske Bestyrelse kan drage betydelig Fordel“, dersom virkelig Professorernes Delagtighed i Administrationen vilde „give Universitetet til **enhver** Tid og under **alle** Dmscændigheder den **størst mulige Garanti** for en hensigtsmæssig Bestyrelse af dets økonomiske Anliggender“ (hist. Fremst. S. 130—31), saa maatte dette jo netop have vist sig i et saadant Tidsrum, og en saa total Forvirring som den der virkelig fandt Sted, et saa uheldigt Resultat, kunde aldrig have opstaaet. Naar det paa-

*) Herpaa habes især et mærkeligt, men ikke det eneste, Exempel i det Drellundske Legat til Bibliotheket, 6000 Rbd., stiftet 1736, som ikke er optaget paa den af Kongen i 1837 approberede Fortegnelse over Legaterne, fordi det saa ganske var forsvundet af Bøgerne, at det ikke engang kunde findes igjen efterat man (senere) havde gjort opmærksom paa dets Eksistens og bragt det til Sandsynlighed at det ikke var gaaet tabt. Det er derfor i 1839 igjen bleven optaget. Der vil iøvrigt i nærværende Skrift findes flere Exempler paa at Professorernes Tilsyn med Legaterne langt fra ikke altid har været tilstrækkeligt til at sikre disse en nøjagtig Anvendelse efter Fundatsernes Forskrifter.

beraabes som en Retfærdiggjørelsesgrund, at der ikke vare holdte ordentlige Jordebøger over de efterhaanden inddragne Corpora, saa bestod jo netop en af de væsentlige Fejl der bleve begaaede deri, at saadanne Jordebøger ikke bleve tilvejebragte. Det var først i Maret 1834, at Professor Bang, saasnart han var bleven Inspector quæsturæ. og var bleven opmærksom paa de store Mangler, og da han ved en foreløbigen foretaget Raskule over Universitetets Indtægter og Udgifter var kommet til det foruroligende Resultat, at der vilde i Gjennemsnit være en aarlig Underbalance af omtrent 12000 Rbd., foreslog at foranstalte en gennemgribende Undersøgelse og Regulering af hele Regnskabsvæsenet og Administrationsmaaden, som en ufravigelig Betingelse for at bringe Universitetet paa en bedre økonomisk Fod. Dette Arbejde oversteg imidlertid en enkelt Mands Kræfter, thi det var ikke, som i den historiske Fremstilling S. 104 berettes (og derfra i Søndagen Nr. 10 og i Fædrelandet Nr. 38), Professor Bang alene som Dpgjørelses- og Reguleringsarbejdet blev overdraget*), men Professor Bang i Forening med den senere Bogholder Sekretær Svendsen, hvilken Sidste imidlertid blev aldeles fritaget for alle sine Forretninger i det kongelige Rentekammer, ligesom og Forstnævnte maatte fritages for en Del af sine Forelæsninger. Tvende saa duelige Mænds forenede Bestræbelser lykkedes det vel, efter omtrent et Aars anstrængt Arbejde, — thi saalænge varede det egentlige Dpgjørelsesarbejde, men samtlige didhørende Arbejder krævede naturligvis en meget længere Tid — at bringe nogenlunde Orden i den forvirrede Masse, dog ikke anderledes, end at i mangfoldige om ikke de fleste Tilfælde Knuden maatte hugges over istedetfor at løses, fordi det var aldeles umuligt at finde Rede i de slet førte, tildels ikke engang fuldførte Bøger. Det endelige Resultat af det hele Dpgjørelses- og Reguleringsarbejde og de derpaa begrundede Forslag vare de tvende af Forf. omtalte kongelige Resolutioner af 25de November og 2den December 1836, der dels fastsatte et Normalreglement for Universitetets Indtægter og Udgifter samt anviste de fornødne manglende Hjælpemidler (af Kommunitetets Kasse), dels bestemte en aldeles ny Administrationsform, hvis væsentligste Grundtræk var Dpretelsen af Kvæstorembedet, hvilket iøvrigt mere i Navnet end i Virkeligheden var en Fornyelse af den ældre Kvæstorpost, thi den ældre Kvæstor var en af Professorerne, hvis hele Stilling passede ind i de daværende Forholde, der vare væsentlig forskellige fra de nu bestemte.

At Universitetsdirektionen, efter alt hvad der saaledes var passeret, efter saadanne Beviser paa hvad Professorernes saa højt priste Interesse for Universitetets Vel har at betyde, paa Resultaterne af deres Forvaltning af Godset, ikke kunde være meget tilbøjelig til at ansee en Fornyelse af de ældre Forholde for at være til Gavn for Universitetet, vil vistnok findes aldeles i sin Orden. Men maaffæe burde hine Hensyn have været overvejede ved den blotte Respekt for Pro-

*) S. 154 har Prof. Clausen derimod været særdeles nøjagtig i at opregne hvad Dpgjørelsesarbejdet har kostet Universitetet og hvad Andel Enhver har faaet deraf.

fesforernes saa ofte formyede og bekræftede Privilegier, hvis Tilfidesættelse Direktionen under ingen Omstændigheder burde have tilladt sig allerunderdanigst at tilraade? Ikke at tale om at vi leve i en Tidsalder hvor man ikke altid er saa om over forældede Privilegier, naar de befindes ikke at kunne bestaae med det Heles Vel, — ikke at tale om det tidligere Exempel, da den i halvandet Aarhundrede bestaaende Indretning med Corpora blev ophævet — saa er det særdeles mærkeligt, at Universitetsdirektionen netop ikke har gjort andet end bringe selve Universitetslovgivningens udtryffelige Forfrister i Udførelse. Man læse den nugældende Fundats af 7de Maj 1788 Kap. VII § 6: . . . „Dg i Henseende til de saakaldte Esforier, eller hvad andet under en eller anden Professors Forvaltning kan være henlagt, befales, at slige Curæ, hvor de ikke udtrykkelig i Fundationerne ere bestemte eller i anden Henseende ganske nødvendige, efterhaanden skal ophæves, og hele Forvaltningen saaledes indrettes, at Professores saa lidet som muligt bebyrdes med økonomiske Forretninger, Pengesager og Regnskaber, til hvilken Ende Profantsleren, efter indhentet Dplysning fra Bedkommende, skal herom indgive sit Forflag, som af Patrono Universitatis skal igjennemgaaes og derefter Kongen af det danske Kancelli til Resolution foreslilles.“ Dg Reskr. af 28de Marts 1804: . . . „ligesom Hans Majestæt i Fundatsen af 7de Maj 1788 har befalet, at Professorerne saa lidet som muligt skulle være bebyrdede med økonomiske Forretninger, Pengesager og Regnskaber, saa vil Allers højstsamme og herved paa ny tilkjendegive denne sin Villie, og har Hans Majestæt derhos befalet, at Patronatet skal fordre bestemte Forflag, om og paa hvad Maade de enkelte Professorer enten strax eller i Fremtiden kunne befries for Kirkesforierne, for Tilsynet med særskilte akademiske Bygninger, og for at føre Regnskab 'over samtlige hertil hørende Udgifter“ osv. Det var altsaa allerede for 50 Aar siden ved selve Universitetsfundatsens, senere gjentagne, Bestemmelse foreskrevet, at der efterhaanden skulde indtræde en væsentlig Forandring i Forholdene, hvorved det er at mærke, at den paataente Forandring endog skulde strække sig til Cura Legatorum, altsaa i en vis Henseende videre end nu i Virkeligheden er skeet. En saa stærk og bestemt Opfordring, i Forbindelse med de baade tidligere og senere gjorte Erfaringer og indtrufne Begivenheder, maatte vel have indeholdt afgjørende Motiver for den kongelige Universitetsdirektion til ikke at tage Hensyn til Professorernes Ønske, eller til Universitetets Privilegier, naar disse fandtes ikke at kunne bestaae med Universitetets Liv.

Men ligesom saaledes Erfaringen, gennem saa langt et Tidsrum og under saa forskellige Forholde, tilstrækkeligen har vist, at Professorernes Administration af Godset hidtil har været, ikke til Gavn men i højeste Maade uheldbringende for Universitetet, saaledes turde en rigtig Betragtning af Forholdene lede til den Overbevisning, at dette efter Sagens Natur ikke kunde ventes anderledes, at altsaa Professorernes Andel i Administrationen ligesaa lidt i Fremtiden kan blive til Gavn for Universitetet, som bestaae med rigtige Grundsætninger. Naar Staten henlægger visse Jordegodsfer og Kapitaler til et af de vigtigste Statsøjemed, til at underholde

Universitetet, saa maa den være ikke alene ligesaa meget, men endog i langt højere Grad interesseret i at disse Midler blive heldigen bestyrede, end Universitetslærerne, thi dersom Midlerne forgaae, bliver det Statens Pligt at skaffe andre tilveje, saa vist som det just er Staten der vil og maa ville det Djemed hvortil de ere bestemte, hvorimod, netop af denne Grund, Universitetslærerne som saadanne og Universitetet ikke derfor vilde ophøre at existere, og sjelden vilde vel det Tilfælde kunne indtræffe, at Midlernes Forøvelse vilde have nogen umiddelbar uheldig Indflydelse paa de daværende Universitetslæreres personlige Stilling*). Heraf følger da for det første ligefrem, at det maa være Statens Sag, ikke Universitetslærernes, at sørge for Godssets Konsevation og Bestyrelse; men ogsaa af en anden ligesaa vigtig Grund er dette ikke Universitetslærernes Sag, nemlig fordi de have en anden, aldeles heterogen, Hovedbeskjæftigelse, deres videnskabelige Studier, der ialmindelighed ligesaa lidt kunne og bør kunne levne dem Tid, som gjøre dem skikkede til at være heldige Godsadministratorer. Men heraf følger dernæst ogsaa, ligeledes af en dobbelt Grund, at Universitetslærerne ikke kunne have den samme Interesse for de Universitetet tillagte Midler, som Staten eller de Mænd som denne har overdraget Tilsynet med Universitetets Løb. Professorernes Stilling som Videnskaberne Dyrkere og Forfremmere maa uidentviol forudsættes i de fleste Tilfælde at sløve deres Interesse for saadanne Forretninger som Godsadministration og Regnskabsvæsen; deres Stilling som Medlemmer af Universitetet, der i intet Tilfælde bør staae og falde med Jordegodsset og Kapitalerne, maa sløve deres Interesse for Forretninger som de kunne fordre at Staten skal lade udføre af Andre, uden at gjøre deres Stilling afhængig af om de udføres heldigt eller ikke. Men hertil kommer, at det endog meget let kan blive Tilfældet, at Universitetslærernes Interesse netop kommer i Strid med Universitetets, at Hensyn til egne eller Kollegers personlige Fordele, at Kjerlighed til en Videnskab osv. kunde faae en utilbørlig Indflydelse paa de Beslutninger og Foranstaltninger der skulde udgaae fra Professorerne selv. Dette er saa naturligt og mennefskeligt, og indeholder saa lidet en Fornærmelse for Professorerne, at netop Konseistorium for ganske nylig selv har erkjendt dette, ved i et analogt Tilfælde — nemlig i Anledning af de fremsatte Forslag til en Forbedring af de medicinsk-kirurgiske Studier — at udtale sig for Skadeligheden af at Embedskorporationer selv vælge deres Medlemmer, se hist. Fremst. S. 36. Kort sagt, den Interesse der skal betinge en heldig Bestyrelse af Universitetets Midler bør ikke søges hos Universitetets Lærere, hos hvilke den hverken kan ventes i tilstrækkelig Grad, eller ublandet af andre kolliderende Interesser, og ligesaa vist synes det, at Staten ene bør paatage sig hvad der egentlig og nærmest vedkommer den, Omsorgen for en heldig

*) Man indvænde ikke, at dette dog for Djeblikket finder Sted. Thi de Universitetslærere der nu føle de trykkende Virkninger af den uheldige Administration, ere især de yngre Professorer, der ere ansatte i den allersjæreste Tid; hvorimod de ældre Professorer, som toge Del i den forrige Administration, for det meste staae paa særdeles gode Gager.

Bestyrelse af hine Midler, netop for at Universitetslærerne med ubelt Kraft og Held kunne offre sig til deres egentlige Kald, usforstyrrede af Beskjæftigelser der ligge saa fjernt fra dette, som Regnskabsvæsen og Pengesager. En modsat Fremgangsmaade er, saavidt vi skjønne, at overlade en Del af Regjeringens Byrder og Pligter, en Andel i selve Regjeringen, til dem der ikke høre til Regjeringens Organer; en Fremgangsmaade der er grundet i en Forverling af Begreber og nødvendigen maa lede til en Forvirring af Forholdene. Dette bekræftes nu fuldkommen af Erfaringen. I ældre Tider, da Dverophsynet uden tvivl kun har været meget ubetydeligt, ialtfald ikke saaledes organiseret at det kunde paatage sig de Forretninger der høre til en egentlig Dverbestyrelse af Midlerne, hvilken sidste Omstændighed indeholdt, ligesom den historiske Grund, saaledes den naturlige Undskyldning for den omtalte Fremgangsmaade, førte denne til, som vi have seet, at Professorerne betragtede Midlerne, ikke som Statens, der skulde forvaltes i dennes Interesse, men som Universitetets Ejendom, hvilken de paatog sig at forvalte paa den Maade der var dem selv, bekvemst og fordelagtigst. Efterat endelig Staten havde skredet ind — ved den ovenansførte Lovgivning udtalt det rigtigere Princip, ved Foranstaltningen med Corporum Inddragelse gjort det første Skridt til dets Sværkættelse —, efterat en bedre ordnet Dverbestyrelse ved Universitetsdirektionens Oprettelse i 1805 var bleven organiseret, vedblev den ovenomtalte Fremgangsmaade endnu at yttre sin uheldige Indflydelse, og der opstod en anden Forvirring i Forholdene. Istedetfor at Konsistorium hidtil havde været øverste Instans, gik Bestyrelsen nu igjennem fire Instanser — Forvaltere — Inspectores quæsturæ — Konsistorium — Direktionen; dette var ej alene i sig selv en unaturlig — slæbende, tidspildende — Forretningsgang, men som upaatvivlelig netop havde en afgjort uheldig Indflydelse paa det hele Resultat. Ifølge Sagens Natur kunde Konsistoriums Andel i Administrationen ikke betragtes anderledes, end som en overordnet Bestyrelse; men saaledes var altsaa Dverbestyrelsen delt mellem to forskjellige Autoriteter som derved maatte komme i en falsk Stilling til hinanden; der er neppe Tvivl paa at denne Konsistorium indrømmede Deltagelse i Dverbestyrelsen — Andel i Regjeringen — bidrog betydeligt til at ingen af begge Autoriteter gjorde hvad de burde og hvad de ellers vilde have gjort. Konsistorium maatte finde sig tryk ved Direktionens Dverbestyrelse og det Denne paahvilende Ansvar; jo større Autoritet paa den anden Side det akademiske Senat ifølge sin Sammensætning maatte have, jo mere maatte Direktionen troe at kunne overlade til Dets Afgjørelse, at finde Betryggelse i det ogsaa Dette paahvilende Ansvar, jo mere maatte Den finde sig generet ved at tage Initiativet til de kraftigere Forholdsregler der jo egentlig burde have udgaaet fra Konsistorium. Dette kan saaledes tilstrækkelig forklare at Forvirringen i Regnskabsvæsenet kunde vedvare saalænge, og naae en saadan Grad inden man greb til kraftige Forholdsregler; heri ligger ogsaa den bedste Undskyldning saavel for Konsistorium som for Direktionen; i højere Grad vistnok for Denne, som mødte Vanskelighed netop i det hele bestaaende Forhold; i mindre Grad for Hint,

hvis store Interesse for Universitetets Tare — idetmindste efter Dets egen Anskuelse — for længe siden burde foranlediget Det til at standse og forebygge den Uorden og Forvirring som for Det maatte være langt lettere at bemærke og at afværge, end for Direktionen. Men det sees saaledes, at den hele Ordning af Forholdene var fejlagtig i sit Princip og skadelig i sine Følger, og en Reform i højeste Grad ønskelig, ja paatrængende nødvendig.

Det har saaledes, efter Undertegnedes Anskuelse og fulde Overbevisning, været de mest afgjørende Grunde — hentedede ikke mindre fra en sund og rigtig Betragtning af Forholdene, end fra højtalende Erfaringer og Lovgivningens udtrykkelige Bestemmelser — der have bestemt den kongelige Universitetsdirektion til ikke alene at ønske en Forandring i det hele hidtil bestaaende Forhold, men endog at forkaste det af Konsistorium tilsidst gjorte Forslag, thi det var, som man sees, først til Slutningen, da Konsistorium saae, at Spørgsmaalet kom til at gjælde en total Forandring af Forholdene, at Det fremkom med Forslag til en betydelig Modifikation af den Maade hvorpaa Det forhen havde udøvet sin Andel i Administrationen. En saadan halv Forholdsregel vilde ikke have afhjulpet det Onde fra Grunden af, og da Sagen engang var bragt i Bevægelse, maatte vistnok alt opfordre til ikke at blive staaende paa Halvvejen, men foranledige at Forandringen blev saa gennemgribende som muligt; hvortil og Direktionen synes at have haft saa meget mere Anledning, som Konsistoriums Minoritet erklærede sig for Direktionens Forslag ved den med de oven udviklede Anskuelser aldeles overensstemmende Yttring: „at det Hverv som paaligger Universitetets Professorer med Hensyn til Jordegodsbestyrelsen er til Byrde for disse og til Tab for Videnskaben, uden at nye Universitetet tilsvarende Gavn“ osv. se hist. Fremst. S. 127.

Minoriteten har saaledes ikke haft mindste Betænkelighed ved at betro Direktionen den udelukkende Overbestyrelse af Midlerne, og derved taber den af Majoriteten yttrede Tvivl og Frygt i denne Henseende for en stor Del sin Bægt. Denne Frygt synes virkelig at falde noget i det Smaalige. Et Regjeringskollegium til hvilket det er overdraget paa Statens Vegne at varetage Universitetets Tare, ligesom i videnskabelig saa og i økonomisk Henseende, for hvilket altsaa denne Varetægt er en Hovedforretning og Hovedpligt, kan ikke tænkes enten saaledes at tilfidesætte denne Pligt eller at mangle Interesse for Universitetet, at dette derved kunde udsættes for Fare; Det kan heller ikke lettelig tænkes at blive saa uheldig sammensat, at de fornødne Evner og Dygtighed i Kollegiet skulde savnes. Dette vilde ialtfald være et tilfældigt og temporært Onde; men en fast og varig Garanti ligger derimod i den foretagne hensigtsmæssige Reform hvorved det hele Forhold er ordnet paa en naturlig ikke altfor sammensat Maade, og saavel den middelbare Bestyrelse som Overbestyrelsen henlagt til de rette Autoriteter.

Naar derfor Professor David i Fædrelandet med en højt betænkelig Mine forkynder, at den foretagne Reform er uheldvarslende for Universitetet*), da maa

*) Det hele højt mærkelige Sted (Fædrel. Nr. 38 i Slutningen) lyder saaledes: „Naar man tager Hensyn til dette ene Exempel,“ (nemlig den store Anmasselse af Direktionen, at Den

denne Spaadom, der vist hos enhver fornuftig Læser vil fremkalde et Smil, finde sin Modsetning i den Formening som Undertegnede, støttende sig til de ovennævnte Grunde, med fuld Føje tør fremsætte, at Reformen netop vil betegne det Tidspunkt hvorfra en mere blomstrende Forfatning for Universitetet, i økonomisk saavel som i videnskabelig Henseende, vil datere sig. Hvad det Økonomiske angaaer, er allerede gjort den heldigste Begyndelse, idet Universitetet siden Normalreglementets Affattelse, i Midten af 1836, indtil Udgangen af 1837, havde indvundet en Kapital af 51000 Rbd., hvilken Sum i den derefter forløbne Tid af 5 Fjerdingaar turde være forøget med en halv Gang saameget, altsaa en Indtægtsforøgelse til Dato af omtrent 3000 Rbd. aarlig **). Men at dette ikke er en død Kapitaloplæggelse, bevises af følgende faa Fakta: at uagtet Normalreglementet kun bestemmer 4 Lærere i ethvert af de tre øverste Fakulteter, har nu baade det theologiske og det medicinske Fakultet 5 Lærere hvert, og er altsaa lige saa stærkt, tilbøds stærkere og bedre besat end nogensinde før; at der i 1839 er anvendt en Gageforhøjelse af 400 Rbd. til at der kan holdes Forelæsninger i det tyffe Sprog, hvilket i omtrent 20 Aar forhen ikke har været Tilfældet; at en anden af Universitetets yngre Lærere har faaet et Tillæg til Normalgagen af lige Beløb; og alt dette medens den ved Normalreglementet bestemte Gageringsum overstiges af et

---

ikke vilde indrømme en Den underordnet Autoritet, Konsistorium, at udnævne Direktionens Embedsmand!) der dog langt fra er det eneste i Universitetets Historie i 1838, der viser hvor almindeligt det hos os er, at kongelige Embedsmand, naar de ere satte til at varetage en særskilt Institutions Interesser, tage mere Hensyn til deres Stilling som Regjeringsmand, end til den Stilling hvori de staae til det dem betroede særskilte Institut, saa vil det blive saa meget mere indlysende, hvor uheldvarslende for Universitetet og Videnskabeligheden den Forandring er, hvorved Omsorgen for Universitetets hele Velvære er tagen (sic) fra Lærerne, og nedlagt i Embedsmænds Hænder, hvis Forbindelse med Universitetet alene beroer paa en Embedsansættelse, og i alt Fald er ganske tilfældig". Det er altsaa en tilfældig Forbindelse med Universitetet, naar En er overdraget den Embedspligt at varetage dets Lærv! en Forbindelse der alene beroer paa en Embedsansættelse! Dersom Lærernes Forbindelse med Universitetet — der dog vel ogsaa maa beroe paa en Embedsansættelse — skulde være mindre tilfældig, da kunde dette ialtfald alene gjælde om Universitetets videnskabelige Side, om den økonomiske maatte netop det Modfatte gjælde; men upaatvilelig er begge Forbindelse med Universitetet lige væsentlig og lige vigtig, endstjønt hver for sig medfører saa væsentlig forskjellige Funktioner, at en Sammenblanden af disse umulig kan være rigtig; ikke desto mindre finder vor statsøkonomiske Professor det uheldvarslende, at dette ikke er skeet, at Omsorgen for Universitetets Velvære er nedlagt udelukkende i de Embedsmænds Hænder der ere „satte til at varetage denne særskilte Institutions Interesser," altsaa i de Hænder hvor den jo netop skulde være!!

Bisfelig har Direktionen gjort sin Stilling som Regjeringsorgan gjældende, men er dette — som vi troe at have bevist — just det som Universitetet trængte til, som vil være til dets Gavn baade i økonomisk og videnskabelig Henseende, da har Direktionen derved netop taget det tilbørlige Hensyn til den Stilling hvori Den staaer til Universitetet.

**) Hermed stemmer en senere officiel Skrivelse hvori Kvaistor har angivet Universitetets Dverksud for 1838 til 20000 Rbd., og antaget at der for 1839 vil blive et Dverksud af 16000 Rbd., altsaa for 5 Fjerdingaar 24000.

meget betydeligt Beløb paa Grund af flere ældre ikke normalmæssige Gager, og medens der udredes i Pension over 1000 Rbd. til tvende afgangede Professorer. At Professorerne herefter mindre end forhen behøve at spille deres kostbare Tid paa økonomiske og Regnskabsager, er vist ikke det mindst heldige Forvarsel for Universitetets videnskabelige Flor.

Saavidt om Hovedpartiet i Professor Clausens Skrift. Dernæst nogle Bemærkninger til enkelte Punkter af samme.

Den til det Polemiske grændsende Tone der gaaer igjennem hele Skriftet ytrer sig blandt andet deri, at Forf. ligesom med en Slags Dmhyggelighed dvæler ved, saa ofte dette eller hint, selv mindre betydelige Gjenstande, ikke har fundet Afgjørelse i Direktionen. Paa over en halv Snes forskellige Steder vender det Omkvæd tilbage: „herpaa er hidtil intet Svar indløbet,“ „senere Resolution er ikke herpaa bleven meddelt,“ „denne Sags Afgjørelse sees endnu imøde,“ o. s. v. Hvad enten Prof. Clausen herved har villet sigte Universitetsdirektionen isærdeleshed for utilborlig Langsomhed i sine Forhandlinger, eller yttre sin Misfornøjelse med den kollegiale Indretning overhovedet, saa er det mærkeligt nok, hvorledes den Nemesis har truffet ham, at Langsomheden netop af Konsistoriets og de af Dette nedsatte Kommitteers Forhandlinger paa det mest slaaende har vist sig paa flere Steder i Bogen. Saaledes har den S. 46—50 omtalte Sag angaaende en gennemgribende Forandring af det lærde Undervisningsvæsen, foranlediget ved et Forslag af Universitetsdirektionens Medlem Professor Kolderup-Rosenvinge, — en Sag der just, efter Forfatterens egen Uttring, var af den yderste Bigtighed for Universitetets højere Interesser — ligget hos Konsistorium og den nedsatte Kommité i ikke mindre end fem og tyve Maaneder, nemlig fra 30te April 1836, da Forslaget blev tilstillet Konsistorium, indtil 26de Maj 1838, da Konsistorii Svarskrivelse indløb: det er saaledes ganske rimeligt, at denne Sag endnu ikke i Direktionen har fundet Afgjørelse, især naar man véd, at det af Konsistorium fremsendte Forslag derefter blev tilstillet 5 af de lærde Skolers Rektorer til Betænkning, og at den sidste af disse Betænkninger ikke førend den 27de Jan. 1839 er indkommen til Direktionen. Ligeledes sees af Skriftet S. 79, at en anden Konsistorium under 21de Okt. 1837 affordret Betænkning, nemlig angaaende Kjøbet af Prof. Eschrichts physiologiske Samling, endnu ved Skriftets Udgivelse, altsaa femten Maaneder senere, ikke var indløbet.

Ikke mindre værd at lægge Mærke til er den Omstændighed, at flere af de af Prof. Clausen som henstaaende eller uafgjorte omtalte Sager aldeles ikke ere dette. Saaledes beretter han S. 22—23, at der ikke er meddelt senere Resolution paa en Skrivelse fra Konsistorium af 5te Maj f. U., hvori Dette, efterat Direktionen paa Konsistoriets Indstilling om at Professor Madvig maatte vedblive at nyde de ham for Programskrivningen specielt tillagte 100 Rbd. aarlig, uagtet han efter det ny Festsreglement ikke vilde have udelukkende at forfatte Programmerne, havde tilladt dette med Hensyn til at han dog endnu vilde have at forfatte de extraordinære Programmer, gjorde Direktionen opmærksom paa at

saadanne extraordinære Programmer yderst sjældent vilde forefalde, da der i de sidste 20 Aar kun vare indtrufne 12 extraordinære Fester, af hvilke ikkun ved de 5 Programmet havde været forfattet af Professorens i den latinske Philologi, og at altsaa den akademiske Fond vilde uforholdsmæssig bebyrdes, dersom den stedse skulde udrede 100 Rbd. aarlig for Programskrivning, hvorfor Konsistorium indstillede at oftnævnte Godtgjørelse maatte bortfalde naar den nuværende Professor i latinsk Philologi ophørte at have den omhandlede Forretning.

Dersom Direktionen ikke herpaa har meddelt Konsistorium det af Fors. savnede Svar, kan den naturlige Aarsag hertil have været, at Direktionen ikke har fundet nogen udtryffeligg Bestemmelse herom nødvendig, eftersom Dens ovennævnte Resolution, der alene angik Prof. Madvig's Embedstid, ikke indeholdt mindste Anledning til den af Konsistorium yttrede Frygt for at den omhandlede Udgift ogsaa i den paafølgende Tid skulde vedblive at bebyrde den akademiske Fond.

Naar Fors. S. 54—56 omtaler tre forskjellige Punkter vedkommende Testimonia publica som endnu savnende Afgjørelse, nemlig 1) angaaende den foreslaaede Henlægning af Testimoniets Løsning til selve Embedsexamen, 2) angaaende medicinsk-kirurgiske Kandidaters Forpligtelse til at løse Test. publ., og 3) angaaende lignende Forpligtelse for islandske theologiske Kandidater, da bemærkes, hvad sidstnævnte Sag angaaer, at det ikke indsees hvad videre Afgjørelse af dette Punkt der endnu savnes. Konsistoriets af Fors. anførte Ytringer herover bleve af Direktionen meddelte Kancelliet, som formodentlig derom har tilskrevet Vedkommende det Fornødne, men da intet herom blev Direktionen kommunikeret, er heller Intet desangaaende fra Denne meddelt Konsistorium; men Sagen maa jo ansees som aldeles afgjort ved den S. 54 omtalte Skrivelse fra Direktionen af 16de Oktb., der indeholdt Direktionens med Kancelliets overensstemmende Mening om Udstrækningen af den Forpligtelse at løse Test. publ., hvilken senere ved den kongelige Resolution af 11te Jan. 1839 angaaende et nyt Sportelreglement for Universitetet har erholdt allerhøjeste Bekræftelse. Hvad ovennævnte Punkt Nr. 2 angaaer, da indeholder nærværende Skrift S. 138—40 al fornøden Dplysning angaaende de Forhandlinger der forhalede dets Afgjørelse, samt hvorledes denne fandt Sted; Punktet Nr. 1 fandt ligeledes sin Afgjørelse ved den nysnævnte kongelige Resolution af 11te Jan. 1839, hvorom i sin Tid i Aarbogen skal meddeles Dplysning.

Naar endelig Fors. S. 185, efter at have omtalt det af det theologiske Fakultet i Aaret 1837 indgivne Forslag til at anvende en betydelig Sum af Kommunitetets Midler til at affjobe Universitetet den forhenværende Professorgaard Nr. 34 i Store Kannikestræde og omdanne den til en Fribolig for Studerende, endog temmelig bittert anker over at Fakultetet intet Svar erholdt paa sit Andragende desangaaende, da synes en saadan Anke noget besynderlig; thi naar Konsistorium, af hvilket alle de tre theologiske Professore der udgjøre Kommunitetets Direktion, ere Medlemmer, blev af Direktionen underrettet om at Denne, efter at have taget det fra det theologiske Fakultet indkomne Forslag under Dver-

vejelse, havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling, og at derefter Hans Majestæt havde resolveret, at Gaarden skulde bortsælges ved Auktion, maa dette dog vel ansees for en tilstrækkelig officiel Underretning om at Forslaget ikke var bleven allernaadigst bifaldet; man seer da ogsaa at det er lykkedes Fors. ved en Slutning at udbringe dette Resultat; men af Fremstillingen paa anførte Sted seer det næsten ud som om en officiel Kommunikation af Resolutionen om Gaardens Salg var bleven forsømt. At iøvrigt Direktionen fandt overvejende Grunde til ikke allerunderdanigst at understøtte det gjorte Forslag, er allerede omtalt i Aarbogen for 1837 S. 129.

S. 99—100 omtaler Fors. de af Konsistorium efter Direktionens Dpfordring indsendte Forslag angaaende de Regler der i Fremtiden maatte blive at følge ved Bestemmelsen af hvorvidt de Studerendes Dplagspenge fra Skolerne kunne udbetales dem efter afsløvet philologisk og filosofisk Prøve. At herom ikke endnu er taget endelig Bestemmelse, kan være grundet deri alene, at intet af de gjorte Forslag er befundet fyldestgjørende. Saameget er vist, at det af Etatsraad Drsted fremsatte og af Konsistorium anbefalede Forslag vilde medføre meget paafaldende Resultater, f. Ex. at den der ved den philologiske Prøve havde 2 N. cont., kunde faae Dplaget udbetalt strax, naar han kun i de øvrige Rubriker havde 3 Pr. cet. eller endog kun 2 Pr. cet. og 1 Laud., ja at selv den der ved den første Prøve havde 3 Haud. og 2 N. cont. kunde faae Dplaget senere udbetalt, nemlig i Forbindelse med Dplaget for Examens anden Prøve, naar han ved denne havde erhvervet 4 Pr. cet.

At det af Fors. S. 56—62 omtalte Forslag til et nyt akademisk Sportelreglement ikke førend i Jan. 1839 har fundet endelig Afgjørelse, har sin meget naturlige Grund i de Forhandlinger der bleve førte angaaende de medicinsk-kirurgiske Kandidaters Forpligtelse til at løse Testimonium publ., hvorefter er handlet i nærværende Skrift S. 138—40.

S. 62—66 omtaler Fors. tvende Punkter vedkommende Bibliothekets Indtægter som savnende Afgjørelse, nemlig først det Spørgsmaal, om den Bestemmelse i Normalreglementet, at Bibliothekets aarlige Indtægt skal være 3150 Rbd., og den akademiske Fond, da der haves 830 Rbd. i Legatrenter, tilskyde de øvrige 2320 Rbd., skal være saaledes at forstaae, at den førstnævnte Hovedsum skal ansees for det egentlig Normerede, og altsaa, forsaavidt det anførte Beløb af Legatrenter skulde blive forøget, en tilsvarende Formindskelse af den akademiske Fonds Tilskud finde Sted, — hvilket Universitets-Direktionen i Skrivelse af 25de Nov. 1837 har antaget — eller den akademiske Fonds Bidrag af 2320 Rbd. skal ansees som det egentlig Normerede, saaledes at senere Forøgelse i Legatrenterne ikke deri kan medføre nogen Forandring — hvilken Fortolkning Konsistorium i tvende senere Forestillinger til Direktionen har andraget paa at maatte tages til Følge, og „herpaa er hidindtil intet Svar indløbet.“

Denne Omstændighed turde her være foranlediget ved at Man har fundet overvejende Grunde ikke alene for Rigtigheden af den af Direktionen engang

givne Fortolkning — for hvilken ogsaa det juridiske Fakultet indrømmer, at det bogstavelige Indhold af Normalreglementet synes at tale, se Forf. S. 64 —, men ogsaa for, at der ikke var tilstrækkelig Grund til at bevirke den af Konfistorium ønskede Forandring af denne Bestemmelse i Normalreglementet. Vel ser Bibliothekets normerede Indtægt afmaalt efter den knappestes Fornødenhed, men dette er ogsaa Tilfældet med de fleste andre Afdelinger af Normalreglementet; dette Land er netop, ved at fastsætte et absolut Minimum af det Fornødne for enhver af Universitetets forskjellige Udgiftsposter, at sætte dette istand til desto snarere at kunne opspare en saadan Kapital som vilde udfordres, dels til at Universitetet kan bestaae ved egne Indtægter, dels til at det i Fremtiden med større pekuniære Kræfter kan virke til sit Djemed; men denne Normalreglementets Hensigt vilde aabenbar modarbejdes ved en saadan enkelt Afvigelse, der naturligvis let kunde lede til lignende med Hensyn til andre Afdelinger af Normalreglementet, og saaledes i sine Følger blive farlig. Der synes saaledes Meget at tale for den Anskuelse, at Normalreglementet, saalænge det er gjeldende, bør strengt overholdes, netop for desmere at fremkynde det Tidspunkt da det muligen kunde afløses af et nyt, hvorved der kunde tages mere Hensyn til Bibliothekets og mange andre af sammes Afdelingers Tarv. At Private derved i mindste Maade skulde lade sig afholde fra at betænke Bibliotheket med veldædige Gaver, kan aldeles ikke antages, thi, for ikke at tale om de hos Forf. S. 64 omtalte udtrykkelige Kauteler, der kunde tilføjes, saa vilde Folk vistnok indsee, at ligesom Normalreglementet ikke er fastsat for evige Tider, saaledes er der stor Forskjel for Bibliotheket paa at besidde Indtægter der til alle Tider vilde være det sikrede, og saadanne der under uheldige Konjunkturer kunne betages det eller indskrænkes.

Det andet Bibliotheket vedkommende Punkt, angaaende hvilket Direktionen har forbeholdt sig nærmere Bestemmelse, hvilken „endnu sees imøde,“ angaaer den Forskrift i Normalreglementet, at der ikke for nogen af dets Afdelinger maa opsamles Beholdning fra det ene Aar til det andet, men at, forsaavidt ikke Aarets hele normerede Indtægt opbruges, det Overskydende skal indgaae i den akademiske Fonds almindelige Overstud for at kapitaliseres med dette, ligesom heller ikke for nogen Afdeling maa anvendes mere end det normerede Beløb. Konfistorium havde andraget paa at der fra denne Bestemmelse maatte skee en Undtagelse med Hensyn til Bibliotheket, hvis Art af Kjøb og Handel ikke tillod stedsse nøjagtigen at paasee, at de indløbende Regninger stemmede aldeles med den Sum der for Aaret havde til Disposition. Billigheden af dette Andragende har Direktionen erkjendt ved at tillade at tvende Bogregninger maatte overføres fra 1837 til 1838 Aars Indtægt, og da en lignende Foranstaltning er skeet, for Regnskabsaaret 1838, kan en almindelig Bestemmelse i denne Henseende ialtfald ikke videre behøve at paaskyndes.

Af det Anførte sees, at de allerfleste af Prof. Clausen paapegede Sager hvor ingen Bestemmelse er paafulgt, enten ikke i Virkeligheden savne en saadan, eller at denne senere er paafulgt, eller ikke har kunnet meddeles.

Forestaende Bemærkninger skulde kun tjene til at vise, at Professorens Clausens Skrift, i hvor fortjenstligt det end kan være, langt fra ikke er i alle Henseender en saa fuldstændig og paalidelig historisk Fremstilling, at den jo paa mange Steder kan trænge til at suppleres og berigtiges ved andre Beretninger.

Indhold.

Eldre Efterretninger.

- I. Supplement og Tillæg til den i Aarbogen for 1837 indførte Statistik over Examina ved Universitetet . . . . . S. 3.
- II. Fortegnelse over Universitetets Rectorer fra 1479—1832 . . . . . 7.
- III. Universitetskalender . . . . . 14.

Efterretninger for 1838.

- I. Universitetets Lærerbesætning, Antallet af de Studerende, Af- og Tilgang blandt disse 31.
- II. Examina i 1838 . . . . . 32.
- III. Promotioner . . . . . 82.
- IV. De i 1838 holdte og anmeldte Forelæsninger . . . . . 83.
- V. Højtideligheder. Prisopgaver . . . . . 99.
- VI. Akademiske Beneficiere og Legater . . . . . 112.
- VII. Andre Bestemmelser og Begivenheder . . . . . 132.
- VIII. Universitetets Personalstatus den 31te December 1838 . . . . . 190.

Rettelser og Tillæg.

I Aarbogen for 1837.

- S. 33. Under Rubrum: „Kateketisk Prøve alene“ tilkommer: Roefoed, Ed. Sneiderff (7de Juli 1834 H. ill.) Sde Jan., Frue K. Laud.
- S. 40 l. 2 f. n. 138 l. 140, 16 l. 15.
- S. 41 l. 1 f. o. 5 l. 3.
- S. 48. Den under B. anførte E. M. Schack, som tog Philologikum 1836, bør staae under A. Hovedkarakter H. ill.
- S. 49 l. 9 f. n. tilføjes
Dkt. 14de Gotzsche, Ph. Ch. (1832) Admissus.
— 18de Schiødt, B. Svr. (1831) Admissus.
(Begge vare ubeladte i den officielle Indberetning.)
- S. 123 l. 16 f. o. „i en Tid af 10 Aar“ skal være „indtil videre“
- S. — l. 19: „at en Bogholder foruden den allerede tidligere ansatte Fulde beskaffes“: dette er urigtigt: der vare allerede ansatte to Bogholdere, hvoraf den ældste senere kaldtes Kontrabogholder og nu har faaet Navn af Kassekontrollør. Ved Resolutionen blev alene bestemt, at istedetfor den ældre (Hoved-) Bogholder skulde antages en ny.
- S. 124 l. 3 f. n. tvende l. trende.
- S. 163 l. 11 f. o. F. C. Christensen, som er Kandidat i Hertugdømmene, udgaaer.
- S. 170 l. 11 og 12 f. n. Lærer og Medbestyrer, l. Lærer.

I Aarbogen for 1838.

- S. 6 2den Sp. nederste Linie 1838 181, l. 178.
- S. 31 l. 8 og 9 f. n. læs polyt. Gr. . . . $\frac{3}{134}$, og l. 6. 140.
- S. 39 l. 5 f. o. 40 l. 41, 18 l. 19. S. S. l. 6 l.: Af disse fandtes 5 umodne, 36 bleve antagne, hvoraf 5 med Ros.
- S. 45 l. 9. Ved Navnet Petersen tilføjes: Kand. Philos. (1831).
- S. 179 l. 17 f. n. 1851 Rdd. 67 St. Denne Sum fremkommer vel ikke ved de øvrige Summers Subtraktion, men stemmer med den officielle Indberetning.